

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

az aradi és osanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt. 1/2, 6 évre 6 frt. 1/2, 6 évre 3 frt. 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt. 1/2, 6 évre 7 frt. 1/2, 6 évre 3 frt 50 kr. 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos perit sor egyszer 8 kr, minden következőnél 6 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyilttér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDATARSASÁG (az aradi és osanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

Az inkvizíció árnya.

Arad, junius 26.

Müvelt, felvilágosodott embert, szabad polgárt, a XIX-ik század végén törvény által arra kényszeríteni, hogy ha már katolikus, vagy protestáns nem akar vagy nem tud lenni, akkor legyen oláh, vagy anabaptista, vagy legyen hát zsidóvá, de okvetlen felekezethez csatlakozzék; legyen tiltva saját lelke hitét vallania, hanem higgye és vallja azt, a mit egy szekta még a butaság idejében egyberótt, s melyet követőinek — hogy higgyék — elébe ad Ilyesmire jelen századunk végén akarni a szabad embert kötelezni: ez az emberi méltóságon ejthető legnagyobb gyalázat.

A mit »A vallás szabad gyakorlata« címen törvényjavaslat gyanánt a kormány az országgyűlés elé terjesztett, az a lelkiismeret szabadság magasztos elvének valóban csak a *minimuma*.

Mert azzal, hogy a törvényjavaslat olyan új szekták keletkezését engedélyezi, melyek tanai sem az állam, sem az erkölcs törvényeivel összeütkezésben nincsenek, azzal csak az úgy is fenálló gyülekezési és egyesülési jogot terjesztette ki oly térre is, melyet a recipiált vallások szükkeblüségé eddig tilalmazott. Az egyedüli koncesszió, mely a vallás szabadságának tétetett, a felekezeten kívüliség törvény szerint kimondandó jogosultságában fog állani, mert hiszen a szülők joga az ő gyermekeik vallási nevelése körül ezután is korlátolt marad, s bár a szülő maga felekezeten kívül álljon is, gyermekét valamely — általa vagy a gyámhatóság által választandó — felekezet kebelében tartozik nevelni. Egy szóval az új törvény-

javaslat ezutánra sem változtat semmit a fenálló nyomoruságos középkori állapot, mert ezutánra is csak úgy leszünk vele, hogy az örök, az egységes, a humanizmus alapját képező *morált* csak a felekezetek közvetítésével fogjuk kapni, s a gyerekek nem a szülők, nem a barátok, a nevelők, a bölcsek morálját fogják erkölcsi lényük alapjául nyerni, hanem azt a morált, melyet a gyámhatóság által választandó szekta a maga szája ize szerint kotyvasztott, igen gyakran meghamisított.

Es ha mégis, mindezen megszorítások mellett, oly sok ellenzője van parlamentben és azon kívül a lelkiismereti szabadság azon elemi követelményének is, hogy valaki a felekezeti kényszer alól emancipálhassa magát, a saját hitét követhesse, s ne legyen kényszerítve a tridenti zsinat pontozatai, vagy Mózes ötkönyve, vagy a harlemi szabó álomlátásai szerint élni és gondolkodni, ha ennek az emberi méltósággal oly szorosban egybeforrott természetadta jognak még mindig oly sok ellenzője van, annak csak az az oka, hogy a 300 esztendő-*lefolysa* még nem volt elegendő a *Torquemedá*-k korának feledtetésére, hogy még mindig kísért az inkvizíció árnya és még mindig akad — magát eszes lénynek tartó — ember, a ki azt hiszi, hogy *szabad*, hogy *lehet* valakit törvény által, karhatalommal arra kényszeríteni, hogy olyasmit valjon, a mit nem hisz, hogy olyan templomba járjon, a melyben az ő istenét nem találja.

Mily botorság, mily örütség a mai korban! de meg van; meg van törvényhozók, sőt egész parlamenti pártoknál. Ezek között a középkori elődeiktől csak az az előnyös különbözés tapasztalható,

hogy ők maguk is szégyellik a fanatizmusukat, s mindenféle észbeli érvekkel igyekeznek azt palástolni.

Egyike ezen hazug érvüknek az az ellenvetésük, hogy a felekezeten kívül állóság jogosultsága vallástalanságra vezet. Hogy ez az ellenvetés tudatos hazugság, az abból is kitünik, hogy a vallásszabadság e minimális mértéke már minden müvelt államban, még a *Windischgrätz*-ek kormánya alatt álló *Ausztriában* is be van hozva, és sehol se vezetett egyébre, mint hogy a lelkész urak ottan kissé többet törődtek a hiveikkel, a mi ismét csak a valláselet intenzivebb fejlődésére vezetett. Mert hiszen nekik adatott a keresztény egyház isteni alkotója által a nyáját legeltetniök és őrizniök, nem pedig az adószedőknek és vámosoknak, és bizony itt az ideje, hogy a hivatott pásztorok fölneveljenek a bográcsok mellől s ne várják, hogy a világi hatalom az ő közgeivel, a rendőrökkel tereltesse a nyáját az akolba. Még *Eötvös Lóránd* bárót is meglepte, »*hogy valahányszor a vallásszabadság kérdéséről van szó, ennek vitatása mindig a vallástalanság szinézetében tünik elő.*« Bizony a ki teljes életében az igazságot kutatta, meglepi azt a hazugságnak ez az orozatlan föllépte, de remélhető, ha *Eötvös* báró oly sokáig lesz miniszter, mint a mennyi ideje már tudós, akkor *Apponyiék* jezsuitikus hazugságaitól nem fog oly erősen meglepetődni, mint most, az első intrádára.

A másik ép oly nyilvánvalóan hazug érv, melyet a reakzionáriusok és klerikálisok a felekezeten kívüliség jogosultságának ellene vetnek, azon szemforgató aggályosság, hogy ezen szabadság alapján majd tömegesen fognak egész hit-

Az „Aradi Közlöny“ tárczája.

Két élet.

(Külön ösvényeken.)

Írta: Kemechey Jenő.

I.

Jani leszáll lováról, a csinosan felkancározott szürke táltosról. A kantárszarat megtartja kezében, nehogy a tüzes állat, amely még csak egy percz előtt is veszekedett vágatásban volt, elragadjon.

Miczike odalép a táltoshoz és megsimogatja csinos fejét.

- Te Jani, ez a ló kopik.
- Pedig még csak négy napos.
- Es a fejében csörög valami.
- Csörög? Az ám. Nézzük meg.

Közös erővel felborítják a szürkét s elkezdik kiszedni a szemét s leszakgatni a fülét. Mintán ez nem sikerül: Miczike és Jani leülnek egymás mellé a szönyegre s Miczi föláján Janinak egy kékszemu szöke kisasszonykát, had nézze meg: vajjon annak a fejében mi legyen?

Jani oda üti a szöke kisasszony fürtös fejét a ló fejéhez, a miből nem azt a tapasztalatot meríti, hogy a kisasszony feje föltét-

lenül üres, hanem hogy Miczike hallatlan s irásra fakad. Jani először megijed, azután ellopja a Miczike vajas kenyerét, nagy vitézül az ágy alá bujlik s ott falatozza meg.

Miczi és Jani négy évesek.

II.

Miczi kisasszony nem átalotta nyílt utcasoron leülni a földre s kijelenteni, hogy:

— Nem mék innen egy tappot se.

Gizella kisasszony, a Miczike bonneja kísértelmezett: kért, könyörgött, fenyegetőzött, finom alvét és verést helyezett kilátásba. — Mind hasztalan. Miczike ledobta az iskolatásakáját a pipókés harisnyás lábain homokórát csinált.

Vajjon miért tilt le az utcán Miczi kisasszony, az örök rejtély marad; az azonban tény, hogy a mikor az utca másik oldalán meglátta Janit, akit ép akkor püffentettek irgalmatlanul hátba egy alapos lapdával, átkiáltott hozzá:

— Gyere ide játszani, Jani!

Jani épp arra volt szaladóban. Amikor ott futott el, le sem írható megvételssel s fenhéjázó göggel vágta oda Miczikének a lesújtó szavakat!

— Leánynyal nem játszom.

Miczike e hallatlan sértésre rögtön fölgrótt és hazafutott.

N y o l o z évesek.

III.

Jani három nap egymásután szekundát kapott az iskolában s három éjjel egymásután nem volt képes lenyújni a szemét. Csupa izgalom volt az egész élete. Valami édes, ki sem mondható sejtelem szállt föl a lelkéből, mint valami megszédítő virág-illat.

Nem azért szökött ki a kazar alá, hogy Horácius isteni ódái helyett, Jókai regényeit olvassa, vagy hogy versfaragáson törje a fejét. Nem.

Jani leheveredett és álmodozott és átkozta a sorsot, hogy junius elején nincs már egy csöppnyi ibolya sem. Ifjúi képzeletében egy kis tündér jelent meg, aki szereti az ibolya osokrot: és bizonyosan nem is eszik, hanem az ibolya illatával telik meg. Attól olyan édes és attól olyan csodálatosan szép kék a szeméjára.

Miczike végre, a cousin, haza jön. A Józsi bácsi hozza haza az intézetből, ahol felsőbb leány volt.

Jani, amint a kocsi bezördült az udvarra, befutott a szobájába s mi türes-tagadás benne, — magára osukta. Aztán fölizzultan

községek a kultusz adó terhei alól menekülni akarni. Szomorú dolog volna, ha a vallásosság már annyira súlyosdott volna nálunk, hogy egyszerű zseb-kérdéssé vált, s tartani lehet tőle, hogy pár forintnyi vallás-adó megtakaríthatása kedvéért ország szerte tömegesen menekülnének az emberek őseik istenének oltárától. Abszurd föltevés, de azért a kérdés alatt levő javaslat ezzel az eshetőséggel is számolt, mert hiszen ha a nagykorúaknak jogában is állandó felekezeti állapothoz lépniök, nem lesz jogukban ezt gyermekeikkel együtt cselekedniök, s a kultuszadót ez utóbbiak kedvéért igyis-ugyis tovább kellend fizetniök. Ettől az utóbbi esettől úgy látszik, hogy a praktikus zsidók is tartanak, de miként kimutattuk teljesen ok nélkül, mégis erre látszik mutatni egy képviselő hitsorsosuk azon elfogadott indítványa, hogy a felekezet kötelekéből kilépett renegát a vallás-adót még három évig tartozzék fizetni.

Nincs tehát ez irányban sem aggodalomra ok, s a kik mégis ellenzik a törvényjavaslat szabadelvű irányzatát, azok bizony nem egyebek, mint a régi inkvizíció tudatos vagy öntudatlan porkolábjai, mert *Eötvös Károlylyal szólva, »azzal tisztába kell jönni, hogy a vallásszabadságról addig, a míg a felekezeti kényszert fenn akarjuk tartani, komoly törvényhozók ne beszéljenek.«*

BELFÖLD.

Államtitkári kombinációk.

Belügyminiszteri államtitkári állásra legújabbán **Beöthy László**, Biharmegye főispánja van kizemelve. Az igazságügyminiszteri másodállamtitkári állást, melyet annak előtte **Telezky István** mellett **Erdélyi Sándor** jelenlegi politikai államtitkár töltött be, **Szilágyi Dezső** igazságügyminiszter nemsokára betöltetni fogja.

A delegáció.

A delegáció tagjait, mint értesülünk, még a nyári szünidő előtt meg fogja választani az országgyűlésnek mindkét háza, minek folytán lehetővé válik, hogy a képviselőház ülései október hó elejéig elnapoltassanak. A képviselőház alkalmasint csütörtöki ülésében, a főrendiház jövő hétfőn fogja megválasztani a delegációba saját kebeléből kiküldendő tagokat.

osont az ablakhoz, a függönyt reszkető kézzel, figyelmesen felrevonta és úgy lesekedett ki. Jaj, hogy a Miczikéből csak egy fényes selyem porköpenyeg és egy nagy florentin kalapot látott, amely merőben árnyékban borította a lány arcát.

Miczi ke kaczagva röpült egyik korból a másikba és minden tartózkodás nélkül csókolta sorba mindazt, aki elébe került. Majd hirtelen leguggolt a földre s elkezdett piszegetni:

— Cziczicz, cziczuskám. Ná, mekkora bajusza van a fekete cziczának. Nagy mama, ugy-e ez a cziczus az enyém lesz.

Jani, a bajusza hivatkozásánál rosszul érezte magát s dühösen kapirgált a felső ajkai alatt. Attól még egészen el volt keseredve, hogy a Miczi ke még csak egyetszóval sem tudakozódott utána.

Megfogadta, hogy nem teszi ki a lábát a szobából s valami főnséges érzéssel gondolt a Zuzsa szakácsnéra, aki olyan kövér, mint egy Krupp-ágyu s korántsem akzorka piczi lány, mint a Miczi.

Hanem, amikor a Miczi ke csilingelő, vig nevetését hallotta s a kulcslyukon át látta, micsoda grandezzával fogadja a vendégül jött törvényszéki jegyzőt, kimászott az ablakon a folyosóra s úgy került be a szalonba. Föltette

A meggyilkolt Carnot.

— Újabb részletek. —

A legújabb hírek nagyon valószínűvé teszik, hogy a köztársasági elnök ellen elkövetett merénylet nem egyes ember műve, hanem többek által kitervezett komplottra vezethető vissza. **Cesario** Vienneből, **Isère**-megyéből érkezett Lyonba. Vienne egyike az anarchisták legismertebb gyűlhelyeinek. A legutóbbi nagy fosztogatás alkalmával, melyet az anarchisták Vienneben véghezvittek, huszonegyet közülök letartóztatnak, kiket az esküdtszék elítélt.

A lyoni főtörvényszék elnöke éjfél után felkereste a merénylőt czellájában, hogy újból kihallgassa, de nem tudott belőle egy szó sem kivenni. A törvényszéki elnök véleménye mindazonáltal az, hogy a merénylet anarchista komplottnak tulajdonítandó. — A rendőrség már azt hiszi, hogy nyomába került a merénylet kiinduláspontjának. Kevésivel a merénylet elkövetése után egy, a törvényszéki palotával szemben fekvő kis korcsmában az emberek a merényletről beszélgettek.

— Ejj, — kiáltott fel az ivók egyike, — engem a dolog nem ejt csodálatba, mert én már tegnap hallottam egy borbélylegénytől, hogy Carnot elnököt Lyonban tartózkodása alatt meggyilkolják!

A vigyázatlan embert, kinek eljárt a szája, azonnal galléron ragadták és felvitték a rendőrségre. Minthogy ott a szóban forgó fodrászsegédről közlelő felvilágosítást adni nem tudott, vagy adni nem akart, ott fogták a rendőrségnél.

A meggyilkolt Carnot, **Lazare Hipolite** legidősebb fia **Marir Francois Sadi**, született 1827. aug. 11-én Limogesben. Mérnöki akadémiát végzett. 1870-ben **Gambetta** megbízásából a nemzeti védelmet Normandiában szervezte. 1871-ben a nemzetgyűlés, 1876-ban a képviselőház tagja, 1880-ban belügyminiszter, 1885-ben pénzügyminiszter lett. **Revy** lemondása után a kongresszus 1887. dec. 3-án a köztársaság elnökévé választotta, még pedig 7 évre.

A meggyilkolt elnök e szerint 67-ik életévében volt.

Lepine rendőrfőnök közölte egy reporterrel, hogy **Cesario**, a merénylő, Carnot kocsija után futott, mindkét kezével egy virág bokrétát tartva. A kocsihoz érve, balkezevel odanyújtotta Carnotnak a bokrétát. Carnot előre hajolt, hogy átvegye a virágokat. E pillanatban **Cesario** ki-

magában, hogy épp csak könnyel végig halad a szobán.

Addig-addig állott az ajtó mellett, fülig vörösödve, míg egyszer mégis nyakkendő igazgatás, cipő megzsebkezdés után, füttyszó kíséretében belépett.

Miczi ke, egy pompásan fejlett, derűs arcú, fölöttébb hamis szemű, mosolygó leány, felé fordította dévaj arcocskáját s reacsillogtatta fehér fogait, amitől tisztelt barátunk egyszerre elhallgatott s „lába gyöker lett.“

— Nini, a Jani! Hát már kijöttél az iskolából. Minő füle i vannak a Janinak, hogy elállanak.

Jani el akart sülyedni ebben a percben; de Miczi ke a nyakába szökött és többszörösen megcsókolta. Jani nem mert visszahátrálni a csókokat. Miczi ke aztán még egyszer körülnézte a Janit, aztán elfordult tőle, társalgásba bocsátkozott a törvényszéki jegyző ural s csak úgy félvállról szolt oda:

— Jani, hozz cigarettet **Csernőy** urnak. Jani, ismét el akart sülyedni, de aztán nagy büszkén a mellénye felső zsebébe nyult, kivett abból két szivar kát s ragyogó büszkeséggel nyújtotta a jegyző urnak.

Tíz en hat óvesek.

(Folytatása következik.)

huzta a tört, mely a bokrét a manchetájába volt elrejtve és Carnotba dőfte a tört felülről lefelé a hastáján.

Az orvosok által fölvevett bonczolási jegyzőkönyv a következőket tartalmazza: A seb oly jellegű, aminőre eddig még nem volt példa. A máj 12 centiméter mélyen keresztül van szurva. A fővívőér két helyen van átvágva. Egy borda el van törve. A gyilok 28 centiméter mélyen hatolt be a testbe, a hasüregben két liter vért találtak.

Carnot holttestét este hat órakor indították el Párisba.

Carnot Adolf, a bányásziskola főtárgyelője, az elhunyt elnök testvére, Preslesbe utazott, hogy a gyászirt anyjának, Carnot Hyppolit özvegyének megvigye.

Lyon város több pontjáról jelentik az olaszok ipartelepének égését. A rendőrség felhívására, hogy tiszteljék Carnot özvegyének fájdalmát, a tömeg azt válaszolja: „Megakarjuk boszulni Carnotot.“

Berlinből távirják: Az a hír terjedt el itt, hogy **Vilmos** császár **Frigyes** Lipót porosz herczeggel akarja magát képviseltetni Carnot elnök temetésén. Nem sok hitelt talál, azonban ez a föltevés és sokkal valószínűbbnek tartják, hogy egy katonatisztekéből álló küldöttséget menesztenek Párisba a temetésre. A hármasszövetséghez tartozó hatalmak ma rendkívül élénk sürgönyváltásban voltak egymással.

A párisi olasz nagykövetség és konzulátus épületei előtt kisebb rendőrcsapatok megakadályozzák a csoportosulásokat. Nagyobb rendőrcsapatok vannak tartalékban.

Grenobleből azt jelentik, hogy francia munkások betokkal megfenyegették az olaszokat. A prefektus, ki jelen volt a merényleten, csillapította őket, mire a tömeg megjelenezte és rágyújtott a **Marseillaise**-re.

A gyilkosról azt beszélik, hogy a Henry kivégzését követő napon így szolt:

— Henry nem halt meg elég bátran. Nekem több bátorságom lenne, ha vérpadra kellene lépnem.

Három nappal azelőtt, hogy Lyonba ment, gazdájával a bére miatt összeveszett. Kedvesének ezt mondta:

— Megyek Lyonba és nem látszem engem többé.

A tört, melylyel tettét végrehajtotta, **Guillome** fegyverkovácsból vette öt frankért.

Találtak nála egy nyomtatott programot, mely felsorolta, hogy Carnot Lyonba mikor és hová fog ellátogatni. Az éjet nyugodtan töltötte. Nem tudta, hogy áldozata meghalt.

Egy izben már követtek el merényletet Carnot ellen, de az nagyon ártatlan jellegű volt s elkövetője csupán a közfigyelmet akarta magára vonni.

A párisi világkiállítás megnyitása előtt egy nappal, május 5-én, Carnot, a francia köztársaság elnöke jelenlétében tartották meg Versaillesben száz éves jubileumát a francia első parlament megnyitásának, mely a nemzet jogait oly dicsőséggel vívta ki s amelynek működése oly végzetessé vált XVI. Lajosra és a francia monarchiára. Az ünnep, a kiállítás megnyitásának mintegy előünnepe, egészen szabályszerűen s nagy fényvel ment végbe. De ugyanez alkalommal egy örült rajongó merényletet követett el a köztársaság elnöke ellen.

Carnot ugyanis ünnepi menetben, kocsin vonult ki Párisból Versaillesba s a menetet különösen Páris utcáin nagy néptömeg nézte. Nem messze az Elyséetől, a Place Beauveau sarkán egy Perrin nevű ember hirtelen pisztolyt rántott elő s rálőtt az elnök kocsijára, ki azonban sértetlen maradt s nyugodtan hajtattott tovább. A merénylőt rögtön elfogták s a rendőrségnek csak nagy nehezen sikerült őt megmenteni, hogy a tömeg szét ne tépje.

Már ott helyben kitünt, hogy nem politikai jellegű merényletről volt szó. Perrin egy-

kor matróz volt, állítólag igaztalanul elcsapták állásából, nyomorba jutott s mivel vélt igazságához nem juthatott, az a szerencsétlen gondolat támadt agyában, hogy merényletet követ el s ez által vonja az elnök figyelmét magára. Vallomása szerint, mely igaznak is bizonyult, pisztolyában nem volt golyó, mert ő nem akart senkit sérteni, még kevésbé megölni, hanem csak föltűnni.

A köztársasági elnökök közül Carnot előtt kettő esett áldozatul gyilkos merényletnek. Mind a kettő az amerikai Egyesült Államoknak volt az elnöke: Lincoln és Garfield, s mindkettő népszerű és szeretett feje volt népének.

Lincoln Abraham tizenhatodik elnöke volt az Egyesült-Államoknak. 1861-ben választották meg s kormányra lépése után, melyet a délvidéki államok megfélemezésével kezdett meg, kiűtött a forradalom. Az az energikus harcz, a melyet a déliek ellen ezuttal folytatott, volt meggyilkolásának oka. 1865-ben roppant lelkesedéssel újra megválasztották az Unió elnökének. Április harmadikán vonult be nagy ünnepeltetés és örömmámor közt a déli konföderált államok fővárosába, de ezt a diadalmas pillanatot csak néhány nappal élte túl. A washingtoni Fors-színház-előadásán apr. 14-én Booth J. Wilkes színész, aki fanatikus délvidéki volt, előadás közben a közönség előtt revolverrel lelötte.

Garfield James Abraham nem politikai gyilkoságnak áldozata. A mikor 1881-ben hivatalát, mint a köztársaság elnöke elfoglalta, népének ama reményében, hogy az Unióban felütött korrupciót csak ő lesz képes megszüntetni, a mikor épen legjavában ünnepelték, egy visszautasított hivatali kérés ember, Charles Guiteau, a washingtoni pályaudvaron revolverlövéllyel meggyilkolta.

A kongresszus ma szerdán délelőtt ül össze Versaillesban, hogy elnököt válasszon. Casimir Perrier a kamara elnöke és Dupuy miniszterelnök, a radikálisok határozott ellenfelei jönnek első sorban tekintetbe, mint jelöltek. A republikánus párt legkonzervatívabb része talán Chalemel-Lacourt, a szenátus elnökét fogja jelölni. A háttérben áll Constans, Boulanger leverője, a kit Carnot szorított le a szereplés teréről. Meglehet különben, hogy mint Carnot megválasztásánál történt, most is egy kompromisszum eredménye lesz az új elnök-választás. Ez esetben Cavaigna-nak van legtöbb kilátása, a ki nemrég a radikálisok egyik főprogrampontjának megfelelő jövedelmi adójavaslatot terjesztett a képviselőház elé.

A radikális és a legszélsőbb balpárt elhatározta, hogy Brisson-t, a köztársasági képviselők egy csoportja pedig Casimir Périer elnökjelöltsége mellett foglal állást, épügy a kormányt támogató köztársaságiak csoportja. A demokrata unióhoz tartozó 120 képviselőből álló csoport megbizta elnökségét, hogy lépjen érintkezésbe a többi köztársasági csoportok elnökségével az iránt, hogy a szenátus balcentrum csakis Casimir Périer jelöltsége mellett nyilatkozzék. A képviselőház szocialista csoportja elhatározta, hogy bár mindig a köztársasági elnökség eltörlése mellett volt, részt vesz az elnök-választásban, hogy a kapitalista klerikális reakció jelöltjének utját állja.

Chalemel-Lacourt, a szenátus elnöke, közölte a szenátus összes csoportjaival, hogy minden jelöltséget a köztársasági elnökségre visszautasít.

(Az új folyamán kapott újabb részleteket lapunk távirati rovatának élén közöljük.)

IDÓJARÁS.

Légnymás: reggel 7 órákor 768,5 milliméter, délután 2 órákor 760,3 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órákor C° + 17,2, délután 2 órákor C° + 25,9. Szél iránya és ereje: reggel 7 órákor N. 1, délután 2 órákor DN. 4. Felhőzet: reggel borult, délután félborult. Csapadék az utóbbi 24 órában: 1 milliméter.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, június 26.

Kezdeté d. e. 10 órákor.

Elnök: Bánffy Dezső br., majd Perczel Dezső.

Jegyzők: Molnár, Eszterházy és Bartók Lajos.

A kormány részéről jelen vannak: Werkerle Sándor miniszterelnök, Eötvös Loránd, Szilágyi Dezső, Josipovich Imre és Lukács miniszterek.

Hitelesítették a múlt ülés jegyzőkönyvét.

Elnök: T. ház! Megrendítő komoly esetről vált szomorú kötelességemmé jelentést tenni.

A francia köztársaság elnökét Sadi Carnot-t, a francia állam fejét galád orgyilkos kéz leszurta. Ezen gyászos esemény nem hagyhat ridegen minket sem, lehetetlen, hogy az állambiztonságot és közrendet mélyen megrendítő ezen vakmerő merénylet fölött leghatározottabb megbotránkozásunkat ki ne fejezzük (Altalános helyeslés) és lehetetlen, hogy ne fejezzük ki mi, a magyar országgyűlés képviselőháza, a francia államot ért ezen gyászos és nagy veszteség fölött érzett őszinte és mély részvétünket (Altalános helyeslés). Hiszem, t. ház, hogy egyetértenek és együtt éreznek velem mindnyájan kivétel nélkül (Altalános helyeslés) és méltóztatnék hozzájárulni e szomorú eset alkalmából, melyben a magyar nemzet együtt érez a francia nemzettel, jegyzőkönyvileg adjunk kifejezést komoly megdöbbenésünknek, határozott megbotránkozásunknak, de egyszersmind, őszinte és mély fájdalomunknak is (Altalános élénk helyeslés.) Kérem a t. házat, méltóztatnék javaslatomhoz hozzájárulni s az elmondottak értelmében jegyzőkönyvileg határozni (Altalános élénk helyeslés.) Méltóztatik elfogadni.

Lukács Béla miniszter több helyi érdekű vasutakra vonatkozó jelentést terjeszt be.

Kiadják az illető bizottságnak.

Mikó Arpád előadó beterjeszti a mentelmi bizottság jelentését.

Annak idején napirendre tűzik.

A vallás szabad gyakorlata.

A czimnél felszólalt,

Herman Ottó mindjárt első megjegyzésként annak ad kifejezést, hogy e czim és javaslat helyett ő egészen mást várt. Bessenyei szavait kommentálja. Bessenyei tegnap a szeretet nevében ajánlotta a javaslatot elfogadásra és akkor, amikor e szót hangoztatta, a francia köztársaság elnöke ravatalán feküdt orgyilkos kezektől leterítve. Eppen ezért ő nem szól most a szeretetről. A közoktatási miniszter tegnap ékesen beszélt a tudomány és vallás missziójáról. Ő a tudományokból azt tanulta, hogy azok jelenségeket méltányolja és aki méltányolja a jelenségeket a maguk igazsága szerint, az nem csal, nem öl, az becsületes, a miknek respektálását a vallások egyikében sem találjuk. Magának az államnak egész erkölcsi rendje is épen azon nyugszik, hogy — öl. Helyesen és igazán támada Eötvös tegnap a papokat, akik bizony vajmi kevéssé állnak feladataik magaslatán. Ott vannak a Megváltó földi helytartói, a kik hivatásukkal ellentétben biborosan, aranykeresztesen, drága gyűrűsen hirdetik az ígét. (Nagy zaj. Elénk ellenmondások balfelől.)

Károlyi Gábor gróf: A klerikálisok ne beszéljenek! (Zaj.)

Ugron Gábor: Ez nem klerikalizmus! (Zaj.)

Elnök: Csendet kérek, t. Ház! (Helyeslés.)

Herman Ottó: Ugy vagyunk a nazarénusokkal is. A papjuk vizet predikál, de bort iszik. Es ha a nazarénus, mert zsidónak és kereszténynek tiltja a tiz parancsolat az ölést, nem akar fagyvert fogni, börtönre vetik. Így

jön ellentétbe egyes állam a vallásokkal, mert fennáll a vallási kényszer, amely a következetlenségek egész sorát zudítja rájuk. Menynyivel jobb lenne a helyett az erkölcsi értelet kultiválni, hogy ne legyen az csak kivétel, de szabály, a mely alól vannak — fájdalom! — kivételek is. Hogy mindezekre kitért, annak oka, hogy helyteleníti a meggyőződések közé állított korlátokat. Epen azért a javaslatnak csak két első szakaszát fogadja el, mint a melyek egyedül felelnek meg az ő álláspontjának.

Ugron Gábor szerint Herman Ottó annak épen az ellenkezőjét érte el, amit beszédével szolgáltni akart, mert a vallás szabadság ideájának nem szolgálta az, amit Hermann Ottó mondott. Az erkölcsi értelet megfélemezésére nem tartja elégségesnek a büntető törvénykönyvet, hanem kell az erkölcsi meggyőződés, amely az egyedül igazságos és helyes alap. Igen, ha a milliók rendelkeznének annyi tudással, mint Herman. De azoknál a tudást a vallásos értelet pótolja. Az volna az igazi gyilkosság, ha a milliókat megfosztanók ettől az egyedül vigasztaló, biztató értelettől. Epen a mai napok tanulsága az, hogy az ilyen tanokat a leghatározottabban utasítunk vissza. Nekünk nem szabad a természetet úgy kutatni, hogy megfélemezünk hazánk faunájáról, állatvilágáról. A tiz parancsolat azonban azt is mondja, hogy — ne orozz. Akkor, ha valija a tizparancsolatot, miért akarja a katolikus egyház vagyont az államnak adni? A katolikus vagyont elkobzása a papságnak a haza földjéhez való kötöttségének megszüntetése. A czimet elfogadja. (Helyeslés a baloldalon.)

Herman Ottó konstatálja, hogy Ugron Gábor nem a czimhez szólott, hanem fölhasználta az alkalmat, hogy politikai gyűlölködését ékes szólasának minden erejével szólóra zudítsa. — Ezeket megjegyezve, egyenesen kimondja, hogy Ugron nagy szevedélyessége miatt képtelen volt igazságos lenni, mert olyanok miatt támada szólott, amiket nem mondott. Ha azt az álláspontot, amit szóló vall, Ugron károsnak vallja, hát bizonyítsa is be állítását és szóló életéből mutasson ki egyetlen mozzanatot, a melylyel az ő felfogása mellett egyébnek szolgált, mint a magyarságnak, a magyar kultúrának. (Helyeslés.)

Ugron Gábor téltreértett szavait igazítja helyre.

A czimet elfogadták.

Az 1. §-nál Kovács József a §-t úgy, a mint a bizottság szövegezte, elfogadhatatlan. Harmadik bekezdést ajánl, a melynek értelme az lenne, hogy senkinek sem szabad oly választ hirdetni, vagy gyakorolni, a mely hitelvel, vagy törvényekkel ellenkezik. Ajánlja ezt a módosítást elfogadni.

Eötvös Lóránt báró közoktatásügyi miniszter feleslegesnek tartja ezt a módosítást, mert az lényegileg ugys megvan az első kikézdésben.

A Ház elveti a módosítást.

A 6 §-nál Kovács József úgy találja, hogy ez a § akként van csinálva, mintha a zsidóreczepezióról szóló törvényjavaslat biztosan elfogadtnék. Ő azonban nem tartozik az ilyen vérmes reménykedők közé, s ezért azt ajánlja, hogy a §-nak a zsidókra vonatkozó része kihagyassék.

Wlassics Gyula előadó kéri a szakasz változtatlan fentartását.

Berzeviczy Albert szintén fentartani kéri a szakasz rendelkezését mert ha elfogadnák a módosítást, akkor a zsidók kevesebb jogokban részesülnének mint más vallás felekezetei.

A Ház elveti a módosítást.

A 8 §-nál felszólalt Farhaky István, ezt a kifejezést „tagadható el” „fogadandó el” kifejezéssel pótolják.

Wlassics Gyula előadó elfogadja a módosítást.

A 9 §-nál Meskó László módosítani akarja a szakasznak azt a részét, mely az elismert vallásfelekezetei vagyonszerzését korlátozza.

Wlassics Gyula előadó a szakaszt változtatlanul kéri elfogadni. (Helyeslés.)

A szakaszt eredeti szövegében fogadták el.

A 15 §-nál Wlassics Gyula előadó egy sajtóhibát igazít ki.

A 22 §-nál Kovács Albert a törvényjavaslatot általánosságban elfogadta, de a felekezetenkívüliségre vonatkozó intézkedéseit nem fogadja el. Indítványt vagy határozati javaslatot nem tesz s meglegszik ezzel az eluta-

sító nyilatkozattal, melyet pártja nevében is tett.

Thódor József a lelkiismereti szabadság híve, de a felekezeti különiséget el nem fogadhatja, mert ez szerinte a most meglevő felekezetek disszoluúciójára, a valódi vallási anarkizmusra vezetne. A felekezeti különiség vallási, a mint ma van, a vallástalanságnak melegen fészke, ezt tehát törvénybe iktatni Magyarországon különösen, igen károsnak tartja. Kijelenti, hogy a szakaszt nem fogadja el.

Wlassics Gyula előadó stílárius módosítást ajánl elfogadásra.

Kemény Pál szintén köteleességének tartja óvó szavát. felemelni a felekezeti különiség ellen, melyet nem is szavaz meg.

A Ház nagy többséggel elfogadja a szakaszt.

A 24. §-nál Visontai Soma kevésnek tartja a §. által megszabott egy esztendő, mely alatt valamely felekezeti tag köteles a felekezettel szemben elvállalt köteleességeit teljesíteni. Módosítást ajánl, mely szerint ez a kötelezettség három esztendőre terjesztetnek ki.

Eötvös Lóránd báró közoktatásügyi miniszter elfogadja a módosítást.

Wlassics Gyula előadó a bizottság nevében szintén hozzájárul.

A Ház a szakaszt Visontai módosításával fogadja el.

A javaslat többi szakaszait is változatlanul elfogadta. Ezután a főrendiház által a polgári házasságról szóló törvényjavaslatba bevett új szakasz fölött ejtették meg a szavazást.

Kolozsvári Kiss István kérdést intéz a kormányhoz, hogy miféle intenciók vezették ennek a §-nak az elfogadására? Azt tartja, hogy a mit most megalkottunk, ezt a fontos és nagy alkotást, sokáig meg kell védenünk és fenn kell tartanunk. De szükségtelennek és fölöslegesnek tartja az új szakaszt, amelyet könnyen félreérthetnek és félremagyarázhatnak. Felvilágosítást kér az igazságügyminisztertől e szakaszra nézve. (Helyeslés) mert ő Moltdéval készen tartja a puskaporát s nem mondja, hogy a törvényt ellenségei megkerülhessék.

Szilágyi Dezső igazságügyminiszter kijelenti, hogy ez az új szakasz épen nem változtat semmit a törvényen s csak a skrupulusok eloszlatására szolgál. Ez a szakasz nem egyéb mint általános utalás arra, hogy a törvény mily határok között mozog a mi azonban a törvény lényegét semmiben sem érinti. Ajánlja ezt az új szakaszt elfogadásra, hogy ezáltal egy országos megállapodást hozzanak létre a házasságjog rendezésében. (Helyeslés és zajos éljenzés.)

Apponyi Albert gr. nem tartja lényegesnek a szakaszt, s annak megszavazása ellen a maga részéről semmi akadályt nem fogadhatni. De nem tartózkodik attól, hogy kritikát gyakoroljon a kormány politikájára fölött, s véleményt mondjon arról az eljárásról, melylyel a főrendiházban többséget csinált a reformoknak. A korona nyilatkozatát már annak proklamálásakor is fölötte aggályosnak találta, mert a korona tekintélyét harcra vinni sem a javaslat mellett, sem a javaslat ellen nem tartja helyesnek. Hogy mindjárt nem tette meg észrevételeit, annak oka az volt, hogy nem akarta ő maga is előre propagálni az alkotmányjogi precedens veszélyességét. Ma csak e fölötti sajnálkozásának akar kifejezést adni.

Szilágyi Dezső igazságügyminiszter a korona alkotmányos funkcióját látja abban, a mit Apponyi a korona egyéni véleményének nevez. Ennek kétségtelen konstataciója a világ összes alkotmányos államaiban meg van engedve. Kéri az új szakaszt elfogadni. (Eljenzés. Helyeslés.)

A Ház az új szakaszt elfogadja.

Budapest, június 26. (Baját tudósítók távirata.) A képviselőházi ülés további folyamáról tudósítók a következőket sürgönyzi:

A zsidó vallás recepciója.

Vajay a zsidóvallásra áttérhetés ellen beszél.

Illyés Bálint megszavazza a javaslatot.

Eötvös beszéde után a javaslatot általában és részleteiben elfogadták.

Holnap a gyermekek vallásáról szóló törvényt tárgyalják.

Megyei közügyek.

Sorrendje

az Aradvármegye törvényhatósági bizottsága 1894. évi július hó 9-iki közgyűlésén tárgyalandó ügydaraboknak.

1. Alispáni évnegyedes jelentés.
2. A számonkérőszék jelentése.
3. Báró Eötvös Lóránd Ó Nagyméltóságának leirata a vallás és közoktatásügyi m. kir. Minisiteri tárca átvétele tárgyában.
4. Hajdúvármegye közönségének átirata, melylyel a közigazgatási hatóságok által elítelt egyének eltartásából felmerült költségek fedezése tárgyában a m. kir. belügyminiszteriumhoz intézett feliratát pártolás végett megküldi.
5. Csongrád vármegye közönségének átirata a közutaknak az ármentesítési költségek viselése alól leendő felmentése ügyében.
6. Békésvármegye közönségének átirata, a párviadatok elharapódzásának meggátolása iránt.
7. Hunyadvármegye közönségének átirata a megyei pénzügyi szabályzat némely pontjainak módosítása tárgyában.
8. Szabolcsvármegye közönségének átirata a különböző orvos szereknek és közérkölciséget sértő hirdeményeknek hírlapi korlátozása iránt.
9. Győr vármegye közönségének átirata a cholera elleni védekezés szempontjából beszerzendő gőzfertőtlenítő készülékek tárgyában.
10. Zala és Sáros vármegye közönségének átirata az olcsó marha só forgalomba helyezése iránt.
11. Kossuth Ferencz levele, melyben a vármegye közönségének — Kossuth Lajos elhunytá alkalmából nyilvánított részvéteért köszönetét fejezi ki.
12. A vármegye közigazgatása erdészeti bizottságának átirata, a községi és urbéres közbirtokosság erdőkét értendő kihágási ügyek tárgyalásához megkötött erdőőr személyzet napi díjának fedezése ügyében.
13. Az erdélyrészi kárpátgyűlés átirata támogatása iránt.
14. A vármegye főispánjának átirata, Edes Elemér közigazgatási gyakornok véglegesítése tárgyában.
15. A vármegye főispánjának átirata melylyel tudatja hogy a borosjenői utmesteri állásra Simonis Gusztávot, s
16. az eleki járási utmesteri állásra Dobos Andrászt nevezte ki.
17. A vármegye alispánjának jelentése az aradi,
18. A világosi,
19. és ternovai járás főszolgabírájának 1893. évi letéti napló számadása megvizsgálása tárgyában.
20. A vármegye alispánjának jelentése a telefont hálózat létesítése iránt.

DÁLNOKY-NAGY LAJOS,
főjegyző.

Arad — Nagyváradon.

— Az aradi kereskedő ifjak közművelődési körének látogatása. —

Arad város közönségének élénk emlékeztetésében lehet a nagyvárad-i kereskedő ifjuság látogatása, mely tavaly nyáron a most-szezon mozgalmasságával anynyira felélénkítette.

Az a szives közeledés, melyet a nagyvárad-i kereskedő ifjuság és annak vezetői részéről tapasztaltunk és ama barátságos fogadtatás, melyben a mi kereskedő ifjaink őket résztesítették, mindenesetre igen közel hozta egymáshoz a két testvér együletet.

Epen ezen kölcsönös szívélyességek indították a nagyvárad-i kereskedő ifjak együletét idén — mintegy revansul — városukba meghívják.

Az aradi kereskedő ifjak közművelődési köre őszinte örömmel és lelkesedéssel vette tudomásul a szives meghívást és siet felelni a kartári barátsággal irt meghívó levélre, melyet annak idején küldtünk is.

A választ, melyet ma küldtünk meg az egyület Nagyváradra, alább közöljük szó szerint.

Mult hó 31-én kelt 76 szám 1894. éln. becses átiratuk válaszában őszinte köszönetet mondunk szives meghívásukért, s midőn azt elfogadni van szerencsénk, egy-szersmind magunkéva tesszük az Önök indítványát az átrándulás napját illetőleg, mely időpontot, augusztus 19 és 20-át részünkről is a legalkalmasabbnak találjuk.

Még mindig emlékünkből élnek ama kellemesen eltöltött napok, midőn Önöket, mint vendégeinket, városunk falai között üdvözölhetők. Most midőn ezen látogatást szives meghívásuk folytán viszonzni szerencsések leszünk, egy új szemet fűzünk azon erős lánchoz, melylyel a két rokon egyület és testvér várost közös érdeksinél fogva is egymáshoz közelebb hozni nekünk is szerény törekvésünk.

Erős a reményünk, hogy nemcsak mi, hanem városunk közönségéből is számosan vesznek részt ezen látogatásunkon, lesz még szerencsénk az átrándulás modozatairól és az átrándulók számáról átiratilag bővebb tudósítással szolgálni.

Örömmel nézünk a közeli viszontlátás elé és maradunk kartári üdvözléssel stb.

Hogy a nagyvárad-i kereskedő kollegák az Aradon élvezett szórakozást kamatostul fogják visszapótolni: abban nem kételkedünk.

A kereskedő ifjak együletétől mindenesetre szép dolog, hogy törekednek a két város érdekeit ez uton is minél erősebben összekötni.

Nem kételkedünk abban sem, hogy közéletünk, társadalmunk számos előkelő tagja fog a kereskedő ifjak nagyvárad-i kirándulásában részt venni, valamint nem mulasztották el a nagyvárad-i társadalom azon tagjai sem az Aradra való átrándulást, kik nem tartoztak szorososan a körhöz.

Különbö is két város társadalmának szívélyes érintkezése minden körülmények közt csak jót szülhet.

A jelszó tehát ezentul: Fel, Nagyváradra!

IDŐJÓSLÁS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Június 27. —

Változó felhőzet. — Szeles. — Hűvös.

„ARADI KÖZLÖNY.”

1894. július hó 1-ével új előfizetést nyitunk lapunkra.

Előfizetési ára:

HELYBEN:		VIDÉKEN:	
Julius hóra	1 frt	Julius hóra	1 frt 20 kr
Julius 1-től szeptember 30-ig	3 frt	Julius 1-től szeptember 30-ig	3 frt 60 kr
Julius 1-től december 31-ig	6 frt	Julius 1-től december 31-ig	7 frt 20 kr

Egyes szám ára 5 kr.

Az „Aradi Közlöny“ minden előforduló nevezetesebb politikai, vagy szenzációsabb bel- és külföldi eseményről rendkívüli kiadást ad, melyet helybeli előfizetőinek azonnal és díjtalanul kihordat.

Kérjük azokat a t. előfizetőket, kiknek előfizetésük május hó végével lejárt, hogy azt minél előbb megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fönnakadás történjék.

Nyáron az egész furdó-ido alatt előfizetőink kívánságára a lapot bárhová utánuk küldjük, még akkor is, ha többször változtatnak tartózkodási helyet.

Az „Aradi Közlöny“-re bármely naptól kezdve elő lehet fizetni. A kiadóhivatal nyolcz napig bárkinek ingyen és bérmentve küld mutatványszamokat.

Az előfizetési pénzek az „Aradi Közlöny“ kiadóhivatalába (aradi és csanádi egyesült vauatak palotája) küldendők.

HIREK.

Június 27. Szerda. Róm. kath. naptár: László. — Protestáns naptár: László. — Görög-keleti naptár (június 15.): Amosz. — A nap kél 3 óra 54 perczkor, nyugazik 7 óra 39 perczkor.

Nyabadsagharezi emléktárgyak országos múzeuma (színházépület, II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 és délután 2—5 óráig. Bemutató díjtalan.

Kölcsey-Könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 2—4-ig és pénteken 11—12-ig. Helyiség: Polgárliskola, földszint.

Június 28. Az aradi kereskedelmi akadémia végzett növendékeinek táncszestélye a városligetben.

Július 9. Aradmegye évnegyedes közgyűlése délelőtt 9 órakor.

Vonatok közlekedése.

— Érvényes 1894. évi május hó 1-től. —

ARADRÓL	ARADRA
<i>Budapest felől indul:</i>	<i>Budapest felől érkezik:</i>
Nagyvárad reggel 5.18	Vv. Csabáról reggel 9.10
Nagyvárad d. e. 11.30	Nagyvárad este 8.42
Győrszombat reggel 8.20	Személyvonat reggel 6.10
Személyvonat d. e. 11.30	Személyvonat d. u. 3.55
Személyvonat este 9.45	Győrszombat este 6.55
<i>Erdély felől:</i>	<i>Erdély felől:</i>
Személyvonat reggel 6.35	Soborsintől reggel 7.—
Soborsint d. u. 2.30	Személyvonat d. e. 11.—
Személyvonat d. u. 4.30	Személyvonat este 8.55
<i>Temesvár felől:</i>	<i>Temesvár felől:</i>
Vegyesvonat reggel 6.25	Személyvonat d. e. 9.44
Vegyesvonat d. e. 11.35	Vegyesvonat d. u. 3.44
Személyvonat d. u. 5.58	Vegyesvonat este 10.55
<i>Szeged felől:</i>	<i>Szeged felől:</i>
Személyvonat reggel 5.—	Személyvonat reggel 8.50
Személyvonat d. e. 9.—	Személyvonat este 6.45
Vegyesvonat d. u. 4.20	Személyvonat este 10.—
<i>Gurahoncz felől:</i>	<i>Gurahoncz felől:</i>
Személyvonat reggel 6.40	Személyvonat reggel 9.—
Személyvonat d. u. 5.28	Személyvonat este 6.50
Vegyesvonat d. u. 12.30	Vegyesvonat d. e. 11.43

— **A hivatalos lapból.** A király Csillag Károly állami számvevőszéki irodavezetőnek saját kérelmére történt nyugalmaztatása alkalmából, sok évi hű és buzgó szolgálata elismerésül, a királyi tanácsosi címet díjmentesen adományozta.

— **Rendkívüli közgyűlés a városnál.** Aradváros köztörvényhatósága ma, szerdán délután 4 órakor rendkívüli közgyűlést tart, melyre a köztörvényhatósági tagok figyelmét ismételtén felhívjuk. Az ülésnek két tárgya van: A tanács jelentése a vízvezeték kiépítéséről és a tanács jelentése Neumann testvérek özég kérvényére az arad-csanádi egyesült vasutak pályaudvarából a kalász-utósn keresztül a nagyvárad uton lévő szeszgyárunkig kiépítendő iparvasúthoz szükséges terület átengedése iránt.

— **Aradmegye nyári közgyűlése.** Aradmegye köztörvényhatósági bizottsága július hó 9-én tartja meg nyári évnegyedes közgyűlést mely gazdag tárgysorozattal bír. Többek közt a közgyűlésen olvassák fel Eötvös Loránd báró, az új kultuszminiszter leiratát, melyben tudatja, hogy a király őt nevezte ki vallás- és közoktatásügyi miniszterré. A közgyűlés feliratilag fogja üdvözölni az új kultuszminisztert. Felolvassák Kossuth Ferencz köszönő levelét is, melyet Aradmegye közönségéhez intézett a elintézés alá kerül egész halmaz átírat különféle közhasznú ügyekben a szomszédos törvényhatóságoktól. Egyik fontos ügye lesz továbbá Szathmáry Gyula kir. tanácsos, alispánnak jelentése a megyei telefon-hálózat létesítése iránt, a mely valószínűleg rövid idő alatt ki fog építtetni. Ifj. Sternthal Adolf köztörvényhatósági bizottsági tag lemondott. Ennek helyét a szakbizottságban viselt állását is a közgyűlés fogja betölteni. A községi ügyek közt, melyek elintézésre kerülnek, említendő az ópécskai vásárber elengedésének kérdése a Pankota község határozata a községi alapok egyesítése tárgyában. A közgyűlés részletes tárgysorozatát lapunk más helyén közöljük.

— **Nyári hadgyakorlatok sorrendje.** Arad környékén a következő hadgyakorlatok lesznek — mint már írtuk — a jövő hónapok rolyamán. A 33-ik gyalogezred gyakorlatot tart július 27-től augusztus 20-ig; a 3-dik számú

huszár ezred július 15-én; a 15-dik számú huszár ezred július 25-től július 31-ig; a 3-dik és 15-ik huszár ezred együttes gyakorlatát augusztus 1-től augusztus 6-ig tartja mely lovas dandár gyakorlat lesz; ugyancsak augusztus 1-től 6-ig végzi a 7-ik lovagló útegosztály nyári hadgyakorlatát.

— **Az ereklyemúzeum népnepélyének rendezésére** vonatkozólag a következő meghívót vettük: A h. hó 24-én Bohus István elnöke alatt tartott értekezletből kifolyólag mindazon tisztelt hölgyek és urak, kik ma a körözendő iverket a meghívást nyerne a városháza kistermében ma délután fél hat órakor tartandó nagy értekezleten okvetlenül megjelenni sziveskedjenek. Sallay Béla dr. értek. elnök. Sorbán János értek. jegyző.

— **Hajózás a Tiszán s a Maroson.** Hivatalos kimutatás szerint az állami felügyelet alatt álló vízi utak hossza az 1892. év végével 3087 kilométer volt, melyből a Tiszára esik (Tisza Fűredtől a torkolatig) 466 kilométer s a Marosra (Aradtól Szegedig) 118 kilométer.

— **A zsebek öröme.** Nem sokáig kell már idegenkednünk a négy krajczárosoktól, az ugynevezett patkóktól, kivesznek a forgalomból egészen, a mi annyit jelent, hogy a zsebek sem lesznek annyira kitéve a hamar mulandóság törvényének. Tegnap érkezett le Aradváros megyéhez a m. kir. pénzügyminiszter rendelete, mely szerint ugya 4 krajczár értékű réz, mint a 20 krajczár értékű ezüstpénzek a közforgalomban csak 1894. évi december 31-ig hagyatnak meg, azontul és pedig 1895. évi december 31-ig csak az állami pénztárnál fogadtatnak el fizetés teljesítéséknél. Ezen időn túl pedig se fizetési képesség nem fogadtatnak, sem anyagértékekre be nem váltatnak.

— **Uj prépost.** Ő Felsője Hemmen Ferenoz csanádi székesegyházi kanonokot a B. Sz. Máriáról nevezett nagyvárad vári címz. préposttá legkegyelmesebben kinevezte.

— **Czine mintye!** Ezen a czimen lapunk tegnapi számában körülményesen megírtuk azt a nagy gyilkosságot, amely vasárnap délután Ménés községben történt. Mint levelezőnk jelenti, a meggyilkolt Kaszap Nikoláj holttestét általános részvét közt temették el s azon jóformán az egész község megjelent. Ménésen már rég fordult elő hasonló gyilkosság, melyről még mindig újabb és újabb részleteket beszélnek a szemtanúk. Allítólag Kaszap azért ment a korcsmába, hogy ott kibéküljön régi ellenségével, Péti Mihályval. Barátságosan szölgattá:

— Frátye! Frátye! . . .

De Péti frátyének nem tetszett a bizalmas megszólítás, neki támadt és két élű késével halálosan megsebesítette ellenfelét. Péti Mihály különben véres verekedés miatt már egyszer 8 hónapig ült.

— **Utmesteri kinevezések.** Fábián László főispán a borosjenői utmesteri állásra Simonis Gusztávot, az elekire pedig Dobos Andrást nevezte ki.

— **Folytatása következik.** Minden jel arra mutat, hogy a múlt heti állandó és már minden oldalról váltig megunt esőzésnek — folytatása következik. Legalább tegnap délután Aradon ismét volt részünk hatalmas esőzésben, a mely egészen az őszi időnek szimptomáit viselte magán. Pedig legfőbb ideje volna már, hogy kiderüljön és jó száraz idő legyen, mert a tartós esőzés nagyon visszaveti az égető mezei munkát, az aratást és cséplést.

— **Rejtélyes betörés.** A Rákóczy-utca 1-ső számú házban levő fekete kutyához címzett fűszer kereskedést tegnap reggelre feltörve találták. A betörők azonban igen furfangos emberek lehettek, vagy legalább is búvészek, mert az üzlet ajtaján lévő hasadékon be nem mehetett senki, oly szűk annak nyílása, máshol pedig szintén nem hatolhattak be, mivel a ház, akár egy vár, körös-körül

van építve. A lopás azonban nem nagy, egészben két üveg cognac és egy forintnyi részpenz hiányzik a kézi pénztárból. A nyomozás folyik.

— **Hangverseny a vértanuszobor rácozata javára.** Banda Marcai, budapesti cigány primás a múlt héten több napon keresztül gyönyörködtette a Nagy Lajos sörcsarnokában megjelent aradi közönséget. Banda Marcai a milyen jó primás, épen olyan jó hazafi is. Jó hazafiságának adta tanujelét akkor, midőn a vértanuszobor körül felállítandó díszes vasrácozat költségeinek gyarapítására folyó hó 25-én este Nagy Lajos sörcsarnokában hangversenyt rendezett, melynek 35 forint tiszta jövedelmét az illetékes helyre el is juttatta.

— **Sikkasztó szolgál.** Borle Péter magyarági lakos egy 6 forint készpénzzel és egy 300 forintról szóló váltóval terhelt zárt levelet adott át Beosán János nevű szolgájának, hogy azt a postán adja fel. Beosán azonban ugy eltévedt a levéllel együtt, hogy még ma sem került haza, s jószántából nem is igen fog hazakerülni. A hűséges szolgát nyomozzák.

— **Letartóztatott csavargó.** Gyanus viselkedése miatt letartóztatott az aradi rendőrség egy Mifka Agoston név alatt szereplő egyént, kiről kistült a vallatás nyomán, hogy ez csak valami felvett név, sőt hogy az illetőnek előbbi neve is csak álnév volt. Szóval egy ember, ki semmiféle okmányokkal nem tudja sem illetőségét, sem nevét igazolni. A letartóztatott egyénről eddig az tudódott ki, hogy orosz hadiszökevény, miért is átkísérték a vizsgáló bírósághoz, honnan azonban irományai teljes hiányában újra visszahozták a városháza börtön helyiségébe.

— **Nem juthatott haza.** Régebbi idő óta tartózkodott már Eleken egy Haszfeld József alsó-romanczi (Sopronmegye) illetőségű ácssegéd, ki többi időben többször huzamos ideig volt beteg. Azt várta szegény, hogy jobban lesz és hazautazik szülőfalujába. Szerény kivánsága sem teljesült, mert tegnap — mint levelezőnk írja — nagyfoku vérhányás- és tüdővérzés következtében meghalt.

— **Az elivott óra története.** Ki nem ösmerné Aradon, Gyurkát az 5-ös számú futárt, ki most ezen kicsiny történet hőse lesz? Jó ember ez az 5-ös számú hordár, pardon, futár, hanem szereti nagyon a pálinkát. Ebből a szenvedélyéből aztán galiba támadt. Egy hölgy ugyanis azt a megbízást adta Gyurkának, hogy óráját adja el kéz alatt. Megis tette Gyurka, ki e téren nagy szaktekintély, de a pénzt elitta hamarosan. Persze az lett a vége a dolognak, hogy a jó Gyurkát behozták a torony alá. Bár a kapitány szavára, hogy tudja-e mit tett, hogy sikkasztott, nyugodtan azt felelte: nem létezik sikkasztás, azért mégis lezárták, különben meggyújtatta a rendőrséget Gyurka azon szavaival: „Nem tesz az semmit, majd kiváltom én azt az órát.”

— **A „Neptun.”** A Maros-fürdőt kedvelő közönséggel tudatja a „Neptun” igazgatósága, hogy a fürdő összes osztályai teljesen rendben vannak és már tegnap meg is lettek nyitva.

— **Drága csikó.** Aradon, a nagyvárad ut kis korcsmájában mulattak együtt Barcza Mátyás és Forgács Mátyás atyafiak. Iddogálás közben Barcza szóba hozta, hogy van neki egy eladó csikója. Forgács Mátyás meg, miután épen csikóra volt szüksége, ugy létaibanban megvette 60 forintért, a mit ki is fizetett. Azután ledült kisse aludni, mert a bor megnehezítette szempilláját. Ezt az időt felhasználta Forgács és kilopta Barcza zsebéből annak 130 forintját. Mire felébredt Barcza, a tolvajnak s a pénznek hült helye volt már. Hanem sikerült elfogni ő kelmét és most az ügyészségnél ül Forgács Mátyás.

— **Pályázatok.** Két járásbírói állásra a budapesti IV. és VI. ker. járásbíróioknál jul. 7-éig; alügyészi állásra a s.-a.-ujhelyi kir. ügyészségnél két hét alatt; telekkönyvvezetői állásra a nyiregyházi törvényszéknél 2 hét alatt; járásbírói állásra a kassai járásbírósnál két hét alatt.

HYMEN.

Dr. Bácskai Albert fővárosi ügyvéd, Bácskai Béla dr. aradi orvos fővere, július 1-én d. u. fél 7-kor vezeteli oltárhoz Patzauer Janka kisasszonyt Szegeden.

Stefányak János szabó iparos Gyuláról ma d. u. 5 órakor esküszik örök hűséget a pan-

kotai ev. ref. templomban Szakál József pankotai tekintélyes polgár szép leányának, Berta kisasszonynak.

EGYLETEK, TARSULATOK.

(*) **Meghívás.** Az aradi kereskedő ifjak közművelődési körének nagy vigalmi bizottsága rendkívüli érdekes ülésre az egylet helyiségében ma esti 9 órára meghívják. Az elnökség.

TANÚGY.

(—) **A borossebesi ref. elemi iskolák zárvizsgái.** A borossebesi református községi elemi VI. osztályu iskola évvizsgálatát folyó hó 24-én tartották meg előkelő, diszes közönség jelenlétében. A vizsgálat fényesen sikerült, a mely dicséretes eredmény érdeme Nagy Miklós tanítót illeti, ki a növendékeivel elért eredménnyel teljes mértékben kiérdemelte a szülők elismerését. Szép aktusa volt a vizsgálatnak az, midőn egy VI-dik osztályos tanuló leányka meghatottságtól remegő hangon vett búcsút a szeretett tanítótól és társnótól. A vizsga végén Szakál József ev. ref. lelkész buzdító beszédet intézett a növendékekhez és a jobb tanulók között jutalmakat osztott szét. A szülők azon tudattal távoztak a vizsgáról, hogy gyermekeik nevelése Nagy Miklós tanítónál jó kezekben van.

TÖRVÉNYKEZÉS.

A büntető bíróság munkarendje.

Az aradi kir. törvényszék előtt a hét második felében a következő bűnügyi végtárgyalások kerülnek sorrendre:

Június 28. Mustyinar Pável, Fluera Páter, Bank Traján, Fluera Juonné, Laza Nikulae, Kreesunás Nikolae és Laza Demján ellen lopás. Muntyán Alexa és Bakareszk Stefan ellen lopás büntette. Bocska Tenászie ellen hatóság elleni erőszak.

Június 29. Szecsánszky Lázár, Hrabovszky Viktor, Hrabovszky Ferenczné ellen sikkasztás büntette miatt. Mikula Geraszim ellen lopás miatt. Gozó Mihály, Gozó Borbála és Gozó Ferencz ellen sikkasztás büntette miatt. Lupoj Tódor ellen súlyos testisértés büntette miatt.

§ **Drága bicska.** 1892. október 25-én esett meg az a szerencsétlenség Iliszie Mihály pankotai lakossal, hogy a gondjaira bízott jószágok tilosba mentek. Ezért azután Sere István csász megzálolta, egyéb ingóság hiányában elvevén tőle egy pokrócot. A pokrócz tehát bekerült a csász gulibájába. Iliszie gazdájának szüksége volt a pokróczra, egyre biztatgatta, hogy kerítse vissza. — Nagy busan indult a szolgaleány a császkastély felé, a hol senkit sem találván, leverte az ajtóról a lakatot, és hogy fáradsága némileg megjutalmazva légyen, a pokrócz mellett még egy bicskát is elemelt. — Ha a bicskára nem lett volna szüksége Iliszie Mihálynak, nagyon kicsi lett volna a büntetése; így azonban betöréses lopásért hat havi börtönrre ítéltetett el a törvényszék által.

§ **Apró cukorkereskedők.** A múlt év októberében történt, hogy Simonics Gyula, Simonics András és Rothmüller András suszterinasok cukorra éhezvén, elkezdtek fesegetni Beck Alajos aradi cukorkaárus kirakatát. Nagyban folyt a munka, mikor Beck észrevette és egy rendőr segítségével el is csipte őket. Az ügy a kir. törvényszék elé kerülvén, tegnap mondták ki felettük a szentenciát, mely szerint Simonics Gyula 1 napi elzárásra, Simonics András 2 napi fogházra ítéltetett, miután 16 évesek már elmúltak, Rothmüller András pedig, tekintve, hogy csak 12 éves, felmentetett.

§ **Pamutos oláh.** Ganzel Emil radnai kereskedő 45 frt áru pamutot vásárolt Aradon a múlt év decemberében. Egyéb üzleti teendők miatt nem mehetett haza, rábizta hát a pamutot Milkulesz Gyorgye földijére, megváltván neki a jegyet egész Badnágig. Milkulesz el is indult vele, de utközben meggondolta a dolgot, Barackán kiszállott, gyalogszerrrel indult tovább és egy ismeretlen solymosi ember háza környékén rejtette el a csomagokat. Ganzel feljelentésére a csendőrség elfogta Milkulesz Gyorgyet, de sem-

mire sem tudtak vele menni, konokul tagadott mindent, még azt is, hogy Ganzel még csak látásból is ismerte volna, pedig időközben a csendőrség a pamutot is megkerítette. A tegnapi tárgyaláson a törvényszék előtt mégis engedett a nagy tagadó és bevallotta, hogy a pamutot át vette, meg el is odábitotta — tréfából. Ezért a kis tréfaért azután három havi fogházat kapott Milkulesz Gyorgye. Érdekes, hogy mikor a törvényszék elnöke azt kérdezte tőle, hogy a csendőrség előtt miért nem vallotta be a sikkasztást, Milkulesz úgy felelt, hogy azért mert kintozták. Tudtunkkal a dívat eddig az volt, hogy az illető vádlottak épen azért vallották be bűnüket a csendőrségnek, mert azok kintozták őket. Milkulesz tehát a dicsőség, hogy e téren újítást hozott be.

TÁVIRATOK.

Carnot meggyilkoltatása.

Budapest, június 26. (Saj. tud. táv.) A képviselőház mai ülésében Bánffy Dező br. elnök kifejezést adott a ház részvéteinek Carnot halála felett. A ház részvényilatkozatát, általános helyeslés között, jegyzőkönyvbe ígtatták.

Páris, június 26. (Saj. tud. távirata.) Carnot elnököt különvonaton hozták Párisba s ugyanazon érkezett Carnotné két fiával. Az éjjel érkezett vonatot beláthatatlan tömeg fogadta, *rendzavarás nem történt.* A koporsót az Elysee palotában a gyászkápolnává alakított szalonban helyezték el. A koporsót a tömeg mindenütt levett kalappal fogadta. A koporsó elhelyezése után magán jellegű gyászszerartás volt, Carnotné szakosztályában.

Lyonban a vasúthoz szállításnál a lakosság kalapemelve sorfalat képezett. *Az elvonulás után a sokaság zajongani kezdett.* A lyoni érsek a ravatalnál imákat mondott.

Lyon, június 26. (Saj. tud. távirata.) A gyászmanetnél a tüntetők ezt kiabálták: **Álljunk bosszút Carnotért! Le a gyilkosokkal!** Az idegen czégű boltokat kifosztogatták s kierőszakolták egy olasz kávéház bezárását. *Az olaszok boltjait másutt is fosztogatták, a rendőrség és katonaság kivonult, egy rendőr megsebesült, 300 zavargót letartóztattak.*

Marseille, június 26. (Saj. tud. táv.) Este itt olasz ellenes tüntetések voltak, de a rendőrség idejében elejét vette a zavargásnak.

Cette, június 26. (Saját tud. távirata.) Ma 10 anarchistánál kutatást eszközöltek s közülök négyet elfogtak.

Páris, június 26. (Saj. tud. távirata.) Ressimann olasz nagykövet egy hirlapíró előtt kijelentette, hogy nem lehet eléggé hangsúlyozni, hogy a *gyilkosság anarchizmus műve; ez tény. A nyomorult megbosszulni akarta Vaillant és Henry halálát.* Lehetetlen az összes olaszokat felelőssé tenni egyetlen őrzőgő gonosz tettért, s s reméli, hogy a francziák ezt belátják s ezért nem üldözik az olaszokat.

Páris, június 26. (Saj. tud. távirata.) A lapok szerint a gyilkos Cesario álnév alatt Párisban Berté borkereskedőnél tartózkodott. Be van bizonyítva, hogy Cesario összeköttetésben állott a cselekvő anarchistákkal. A vizsgálóbíró is azt hiszi, hogy Cesario összeköttetésben volt az aigues-mortesi zavargással, s hogy az *anarchistákat és honfitársait egyszerre akarta megbosszulni.*

London, június 26. (Saj. tud. távirata.) A walesi herceg és a kormány részvétüket

tolmácsolták. A parlament két házában indítványozták, hogy a királynét felkérjék, hogy a francziáknál tolmácsolják a megdöbbenést az utálatos merénylet fölött, és a részvétet. A királyné nagykövete által kifejezte részvétét.

Madrid, június 26. (Saj. tud. távirata.) Sagasta elnök a képviselőházban Carnot megöletése felett mély részvétét fejezte ki.

Vashington, június 26. (Saj. tud. táv.) A képviselőház és szenatus mély részvétét fejezte ki a francziák iránt.

Páris, június 26. (Saját tud. távirata.) Dupuj miniszterelnök kijelentette, hogy a *jelöltséget az elnökségre, mi ez időszertint súlyos kötelesség, elvállalja.* Araago szenator hasonló kijelentést tett. Kivülük még Casimir Perier mellett *korteskednek. Periernek van még a legtöbb kilátása.*

Bécs, június 26. (Saj. tud. távirata.) A királyt Carnot temetésén Lichtenstein főlovászmester és Paar gróf főhadsegéd képviselik.

Páris, június 26. (Saj. tud. táv.) A minisztertanács Carnot temetését vasárnapra tűzte ki és ülés után a ministerek Carnot özvegyénél látogatást tettek.

Bécs, június 26. (Saj. tud. táv.) A király meglátogatta a undeban a kiállítás és a francia osztályban a *biztoshoz francia nyelven így szölt: A Carnotról érkezett hír a legmélyebben megrendített, hiszen kifogástalan jellemnél fogva bizonyára nem volt egy ellensége sem.*

Az új koronaőr.

Budapest, június 26. (Saj. tud. távirata.) Az országgyűlés őszi ülészakának egyik legelső teendője lesz a *koronaőr megválasztatása* a ház közös ülésében. A koronaőr megválasztatása után *ő felsége jelenlétében* azonnal és nagy ünnepségek mellett ígtattatik be méltóságába a budai királyi lakban.

A delegációk összehívása.

Budapest, június 26. (Saj. tud. táv.) A delegációkat szeptember tizenötöze összehívják.

A liberálisizmus ünneplése.

Budapest, június 26. (Saj. tud. táv.) A terezvárosi kaszinó mai rendkívüli közgyűlésén nagy lelkesedéssel *Wekerlét, Seilágyit, Hieronymit és Csákyt* tiszteletbeli tagjainak választotta.

A pártonkívüliek értekezlete.

Budapest, június 26. (Saját tud. táv.) A pártonkívüli képviselők értekezletet tartottak, melyen elhatározták, hogy tekintettel azon politikai nézeteltérésekre, melyek miatt a szabadelvű pártból kiléptek, s melyek lényegükben ma is fennállanak, az általuk a kilépés alkalmából és a polgári házasság javaslat képviselőházi tárgyalása alkalmából bővebben kifejtett elvek alapján továbbra is solidaritásban maradnak s egyuttal Péchy Tamás elnökletével intéző bizottságot küldöttek ki.

Párbajozó hirlapírók.

Nagyszében, június 26. (Saj. tud. táv.) Tegnap este Székely Béla a *»Pesti Napló«*, Augustin a Tribuna munkatársa a Tribu-

ban megjelent sértő czikke miatt pároztak s az utóbbi jobb karján megsebesült.

A hadügyminiszter állapota.

Bécs, június 26. (Saj. tud. távirata.) A király elrendelte, hogy naponként kétszer tegyenek neki jelentést a hadügyminiszter állapotáról.

KÖZGAZDASÁG.

Uj-aradi heti gabnavásár.

— Saját tudósítónktól. —

Uj-Arad, június 26.

(S. ss.) Az időjárás jobb fordulatot vett, mely a vetésekre igen kedvező. Az aratás vidékünkön néhány helyen megkezdődött, sőt a jövő héten csépelni is fognak. Földmivelőink általában meg vannak elégedve a termési kilátásokkal. Buzában holdankint 7-10 mmászt várnak. Rozsda sok helyen van.

A kínálat a mai heti piaczon jelentéktelen volt. Malmaink változatlan áron vásároltak. Az irányzat lanyha. Eladatott:

b u z a 200 métermázsa 6 frtól 6 frt 20 krig.

t e n g e r i 100 métermázsa 4 frt 10 krtól 4 frt 40 krig.

u j - á r p a 50 métermázsa 4 frtól 4 frt 10 krig.

u j - r e p c z e jelentéktelen kínálat 7 frtól 7 frt 40 krig.

r o z s névleg jegyeztetett 4 frt 50 krtól 4 frt 60 krig.

z a b névleg jegyeztetett 5 frt 60 krtól 6 frt.

ó - á r p a névleg jegyeztetett 5 frtól 5 frt 50 krig.

Az aratás.

— Saját tudósítónktól. —

Arad, jun. 26. Az időjárás nálunk és a vidéken már hetek óta esős és szeles; sőt az utolsó napoknak egész őszi jellege volt. A vetések ezen abnormalis idő folytán sokat szenvedtek. A korai őszi buzáknak majdnem 50 szá alekát kipusztította a hesszeni légy, a késeiek pedig rozsdát kaptak, és gazdáink a legjobb körülmények között úgy Arad, mint Csanád és Békés megyékben csak közepes jóval aluli termést várnak. A tavasziak általában kielégítők, különösen az árpa igen szép; a tengeri a sok esőzés következtében gyöngyörűen fejlődik; a kapálást bevégezték. Nálunk az aratást 8-10 nap múlva megkezdik, és kívánatos lenne, ha szép meleg napok következnenek be. A gabonaüzlet élénkebb lett részint a külföldi magasabb jegyzések, másrészt az országban történt különböző elemi csapások az árakra jó hatást gyakorolnak.

(Rendes közgazdasági tudósítónk, annak igazolására, hogy gazdáink aggodalma kissé korai volt, tegnap szerkesztőségünkbe néhány buzakalászt küldött, melyet Szina báró kamarási pusztáján arattak. A buza itt úgy menyiség, mint minőség tekintetében meglepő. Az eredmény 8-10 mmásza lesz. A mondott birtokon az aratás már kezdetét vette, a cséplést néhány nap múlva kezdik. E vidéken a földmivelőknek nem lehet panaszra okuk.)

Kisjenő, jun. 26. Kisjenő és Talpas vidékén, ott, ahol a hesszeni légy nagyobb kárt nem okozott, a buza elég jól gyarapodik, csak az a baj, hogy az utóbbi időben a rozsda ijesztően kezdett rajta terjedni. A rozs közepén aluli termést ígér, a zabot és árpát a rossz idő igen megviselte, az előbbi alacsony, az utóbbi helyenként meg van dölve és itt-ott rozsdás is. A tengeri és burgonya megfelelően fejlődik. A takarmányfélék — főleg a búkköny széna — tűrhető hozamot ad.

Battonya, jun. 25. A hesszeni légy vidékünkön is nagy károkat okozott. A bementek adatok szerint mintegy 2500 holdon mutatkozott ez a vetéseket pusztító rovar. Az előjáróság azon gazdákat, kiknek földjén e vész fölépelt, a kár arányában adóelengedésben részesíti. Többi vetéseink elég jól állanak, különösen a kapásföldekben vetett buza jó fizetőnek ígérkezik. Az őszi árpát e hét elején, a buzát pedig némely helyen a hét végén vágni lehet. A kukoricza és más takarmányok, a repa kivételével, a gyakori esők következtében szépen mutatkoznak. A tavasszal vetett here azonban sok helyen nem kelt ki.

Nagy-Lak, jun. 25. Nagy-Lakon és vidékén a buza jól érlik; eddig a nagy hideg növényében késleltette. A hesszeni légy a korai buza vetésekben mintegy 400 holdnyi területet teljesen letarolt. A rozs már közel áll az érettséghez, az árpa és zab a hidegtől sokat szenvedvén, gyenge termést fog adni. A tengeri töltőgetését nemsokára befejezik, a burgonya töltőgetve van s jól fejlődik. A luczernát másodszer kaszálják, közepes hozamot ad. A takarmányrépát többnyire kétszer kellett vetni; a mi van, az is gyengén áll. A szőlő bő szüretre nyújt kilátást. A kertü vetemények gyenge terméssel biztatnak.

Makó, jun. 25. Az árpa és zab sok helyen a vetőmagot is alig fogja visszaadni. A tengeri még kifejlődhet, de sok helyen ki sem birt kelni. A szőlők szép termést ígérnek, azok idáig még jól fejlődtek, de a filoxera már itt is nagy mértékben pusztítja, peronospora még idáig nincs. Gyümölcsből kajszin barack szépen mutatkozik. Nálunk igen nagy szerepet játszik a hagyma és zöldségtermelés, de az idén erre is igen rossz kilátásaink vannak, a mennyiben igen sok helyen a földben levő fekete kukacok egész táblákat 40-50 kat. hold területen teljesen tönkre tették. Gabonaforgalom korlátolt. Buza 6,80-7 frt, árpa 5 frt, tengeri 4,30-4,50, fokhagyma 13-14 frt. métermázsanként, bor 8-10 frt, helybeli termései, forgalom nincs. férfi napszám 80 kr - 1 frt, nőké 50-60 kr. élelmezés nélkül.

Békés-Csaba, június 25. A buzában egész vármegyében igen nagy kárt okozott a hesszeni légy. Az árpa, zab, ott, hol a gyakori pástás esők kellő nedvességgel látták el a talajt, tűrhető; de a hol eső nem volt, felette silány. A kaszálók kevés szénát adnak; a luczernák, takarmányrépák rosszak, s a teletetés miatt már most is nagy az aggodalom. Az aratás már részben — a szikes és homokosabb talajon — folyamatban van.

— Az aradi kereskedelmi és iparkamara közérdekű közleményei. Az aradi kereskedelmi és iparkamara irodájában a hivatalos órák alatt betekinthező:

A temesvári cs. és kir. hadtest közös biztosító bizottságának pályázati hirdetménye a közös hadsereg és m. kir. honvédség élelem-szükségletének biztosítása tárgyában. Pályázati határidő július 4-ig (3190. sz.)

Az aradi m. kir. foyammernökségnek különféle kötelek szállítása iránt kibocsájtott árlejtési hirdetménye. Határidő június 28-ig. (3200. szám.)

— Száj és körömfájás. Ö-F a z e k a s - V a r s á n d o n — mint tudósítónk írja — a szarvasmarhák között a száj- és körömfájás járványszerűleg fellépett. A kellő óvintézkedések a járvány megszüntetésére megtétek.

— Budapest-kőbányai sertés-kereskedelmi csarnok. 1894. évi június hó 25. Hízott sertés-árak: 1. Magyar első rendű: 1. Öreg nehéz (páronkint 400 kg-ron felüli súlyban) 43.-44. krig. Öreg közep (páronkint 300-400 kilogramm súlyban) 43.5-44. — krig. Fialat nehéz (pkint 320 kg-ron felüli súlyban) 46.-46.5 krig. Fialat közep (pkint 251-320 kg-ron súlyban) 44.-44.5 krig. Fialat könnyű (pkint 250 kg-ron terjedő súlyban) 44.-44.5 krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 kg-ron felüli súlyban) 42.-43.5 krig. — Közep (pkint 220-280 kg-ron súlyban) 43.-44. krig. — Könnyű (pkint 220 kg-ron terjedő súlyban) 43.-45. krig. — Szerbiai: Nehéz (pkint 260 kg-ron felüli súlyban) 44.-45. krig. Közep (páronkint 220-260 kg-ron súlyban) 44.-45. krig. — Könnyű (páronkint 220 kg-ron terjedő súlyban) 43.-44. krig. Sertésletés szám 1894. június hó 22-én volt készlet 109,229 darab. 1894. június hó 24-én felhajtott: 4562 drb. 1894. június 24-én elszállított: 8599 drb. 1894. június 25-én maradt készletben 191,552 drb. — A hízott sertésüzlet irányzata: nehéz áru keresett.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén

Budapest, 1894. június 26.

Magyar aranyáradék 4%	120.90
Magyar koronáradék 4%	95.05
Magyar arany 4 1/2%	127.-
Magyar ezüst 4 1/2%	101.75
Magyar keleti vasút 1876.	124.-
Magyar földterhelmentesítési kötvény	95.-
Magyar italmegváltási kötvény	100.-

S z e s z ű j l e t

— Június 26. —

Mai jegyzéseink: Készáru nagyban nyers szesz 54.25, kicsinyben 54.75 hordó nélkül, per 100 liter % beleértve 85 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatőzsdé.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, június 26. d. n. 5 óra.

Gabona	Ár	Irányzat	100 kilogramm frt
Buza	bánási	szilárd	7.20-7.65
	tiszavidéki	„	7.25-7.65
	pestvidéki	„	7.20-7.65
	fehérmezei	„	7.20-7.65
	bácskai	„	7.30-7.70
észak-magyarországi	„	„	„
Reze	—	szilárd	5.15-5.30
Árpa	takarmány	osend.	„
	égetni való sörfőzdei	„	„
Zab	—	szilárd	6.70-7.05
Tengeri	bánási	szilárd	„
	másnévű	„	4.75-4.80
Kapozta-repoze	—	lanyha	„
Köles	—	osend.	3.80-4.25
Buza	tavasza	osend.	7.15-7.17
	június 1894	„	7.46-7.48
	ősze	„	5.52-5.54
Tengeri	május-június 1894	osend.	4.73-4.75
	szept-október 1893	„	4.75-4.77
Zab	Budapest sz. tavaszra	osend.	5.81-5.83
	Budapest sz. ősze	„	„
Kapozta-repoze	aug-szeptember 1893	osend.	10.10-10.15

VIZJELZÉS.

1894. évi június hó 26-án reggel 7 órakor észlelt vízállások, időjárás és hőfokok a marosi és tiszai vízmérőzén.

Észlelési állomás	Hőmérséklet °	Időjárás	Vízállás cztimétr.	Járványág cztimétr.
Branyicska	+ 16°	borult	+ 172	—
Arad	+ 16°	felhős	+ 92	—
Makó	+ 20°	felhős	+ 218	—
Szeged	+ 20°	derült	+ 548	—

A + jel a 0 feletti hőmérsék és vízállásokat jelzi. A - jel a 0 alatti hőmérsék és vízállásokat jelzi. Arad, 1894. június 26.

A m. kir. foyammernöki hivatal.

IDEGENEK NEVSORA.

— Június 26. —

Fehér Kereszt szálloda: Neumann Sámuel vendéglős, Gurahoncz. Rakonitz Lipót kereskedő, Temesvár. Kemény Gyula vállalkozó, Budapest. Jakab Miklós birtokos, Élesd. Schreiner Dániel tanító, Lugos.

Vasuti szálloda: Nagy Károly asztalos, Berzova. Binder Lajos kir. felügyelő, Budapest. Lipik Illés posta felügyelő, Sz.-Becse. Dobó József kádársegéd, Szeged.

KIS LOTTO.

Nagy-Szebeni:

5, 58, 37, 22, 31.

Felölös szerkesztő: Vass Géza.

Arad sz. kir. város polgármesterétől.

79 | 894. pm. 51 9-02

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város közönsége részéről közhírré tétetik, hogy a városi árvapénztárból és a város által kezelt alapokból törlesztési kölcsönök vehetők.

Fizetendő évenként: 23 évi törlesztésre 8% a melyből töke törlesztésre esik 2% 26 fél évi törlesztésre 7 1/2%, melyből töke törlesztésre 1 1/2% fordítatik. 32 évi törlesztésre 7% amelyből a töketörlesztésre 1% számoltatik el. A kölcsönvevők jogában áll kölcsönt a törlesztési időn belül is félévi felmondásra a félévi kamat különbözet megtérítése mellett visszafizetni.

Arad 1894. január 10.

Salacz Gyula,

királyi tanácsos polgármester.

Egy jó nevelésű fiú, ki egy-két polgári iskolát végzett,

t a m u l ó m a k

felvétetik az „Aradi nyomdatársaság” könyvnyomdai intézetében, Fő-ut 51.

Folyékony

Glycerin-Creme

Kielhausertől, Grácban.

A folyékony Glycerin-Creme sikertült egyesítése a legártatlanabb szereknek, melyek a bőrt nemcsak simábbá és finomabbá teszik, hanem annak fiatalos frissességét fönntartják. Övszer a levegő, szél és nap befolyása ellen eltávolítja a szeplőt, napsütést, majfoltot és minden hasonló arcztisztalanságot. Egy üveg ára 1 frt 20 kr

Legfinomabb glycerin-szappan.

Glycerin és illatos növényekből, kitűnően tisztítja és élénkíti a bőrt és a finom pipere-szappan minden kívánt előnyeivel bír. Darabja kék papírban 35 kr.

Párisi hölgypor, a bőrnek leggyengédebb fehér színt adja, és ártalmatlansága mellett mégis a bőrt simán és szárazon tartja. — Hölgyeknél, úgy férfiaknál is borotválás után, nagy kedveltségnek örvend. — Egy doboz ára 50 kr. Fehér, rózsaszinben és sárga (Rachel).

Kézmosó-por mandula-szappan és spermacetből készítve, a legártatlanabb arc- és kézbőr-tisztító szer. — Egy doboz ára 50 kr.

Rouge-végétel kitűnő arcpirosító szer nappalra és estére. — Ara 50 kr.

Hamisított hölgyportól és glycerin-cremetől óvakodni tessek. Csak az tekintendő valódinak, melynek dobozában, valamint használati utasításán a mellékelt védjegy van.

143 10-12

Kapható:

Török József budapesti gyógyszerész különleges-segi főraktárának aradi fiókjában:

RING LAJOS,

„Angyalhoz” czimzett gyógyszer-tárában Aradon, Asztalos Sándor-utca 1. sz.

2871/I.1894. szám.

629. 2-3

Hirdetmény.

Vinga r. t. város közönségének tulajdonát képezik 4 drb a mezőhegyesi méntelepből beszerzett ménlő 1894. évi július hó 1-én délután 2 órakor a városháza udvarán nyilvános árverésen a gazdasági bizottság jóváhagyásának fenn-tartása mellett eladatni fog.

Vingán, 1894. évi július hó 21-én.

A városi tanács.

Egy a jegyzői teendőben jártas s a román nyelvet beszélő fiatal ember alólírott-nál azonnal alkalmazást nyer. A feltételek írásbelileg közlendőek.

Terova, 1894. jun. 23.

Lázár Gyula,

627. 2-3. községi jegyző.

Hirdetés.

Arad szab. kir. város központi választmánya részéről ezennel közhírré tétetik, hogy az Arad- városi választókerületben az országgyűlési képviselő választóknak a f. évben kiigazított és a jövő 1895. évben érvényes bírándó ideiglenes névjegyzéke 1894. évi július 5-től 25-éig bezárólag a városház tanácstermében közszemlére kitétetik.

Az ideiglenes névjegyzék ellen az 1874. évi XXXIII. t. cz. 44. és 45. §§-ában előirt módon írásban benyújtandó felszólalások f. évi július 5-étől 15-éig, az ezekre szintén írásban teendő észrevételek pedig f. évi július 16-ától 25-éig Arad sz. kir. város polgármesteri hivatalánál fogadtatnak el.

Arad, 1894. június hó 15-én.

Salacz Gyula s. k.

polgármester, közp. választ. elnök.

Pályázati hirdetés.

Az Aradon ujonnan épült vármegyei lovasági laktanyánál rendszeresített épület felügyelői állásra, mely megfelelő szabad lakás és évi 400 frt készpénz fizetéssel van össze kötve, ezenel pályázatot nyitok.

Felhívom ennél fogva mindazokat, kik ez állásra pályázni kívánnak, hogy eziránti kérvényüket — iskolai, erkölcsi valamint eddig hivataluk illetve szolgálatukra vonatkozó bizonyítványukkal felszerelve, hozzám f. évi július hó 22-éig adják be.

Azok kik az építészeti szakmába vágó valamely iparágban kiképeztek, nemkülönben a kiszolgált altisztek s különösen azok, kik a műszaki csapatoknál szolgáltak, ezen állás betöltésénél előnyvel bírnak, miért is ez pályázók által igazolandó.

Arad, 1894. évi június hó 21-én.

Szathmáry Gyula
alispán.

Vinga r. t. város képviselő testületétől.

108 | 894. kg. sz.

628. 2-3.

Zárt ajánlati versenytárgyalási hirdetés.

Vinga r. t. város képviselő testületének f. évi 108. számú határozata folytán, a várostulajdonát képező nagy-endéglő épületének a nagyterem belső falazatának kihajlásával felmerült helyreállítása és új tetőzettel való ellátása tárgyában építési munka és szállításokra a m. kir. állam építészeti hivatal által felülvizsgált terv és költségvetés alapján pályázat hirdettetik.

A költségvetés szerint az építkezés költségei 5420 frt 53 krt tesznek ki, vállalkozók felhívtnak, hogy zárt ajánlataikat 5% bánatpénzzel felszerelve legkésőbb 1894. évi július 9-ikén d. e. 8 óráig a városi tanácshoz benyújtsák.

A terv és költségvetés valamint az általános feltételek a hivatalos órák ideje tartama alatt a kiadóhivatalban betekintheők.

Vingán, 1894. június hó 19-én.

A városi tanács.

99109 | 1894.

Hirdetés.

A n. m. kir. belügyminister urnak 39215/94. p. a. kelt körrendelete nyomán ezenel közhírré tétetik, hogy addig is, míg az ásványolajok szállítása és tartása megfelelő újabb körrendelettel rendeztetnék, az e tárgyban 1870. évi 2970. sz. a. kiadott belügyminist. körrendelet 9. §-a ideiglenesen ezennel következőkép módosittatik.

Oly minőségű kőolaj, mely legalább is 21 C° lobbanási ponttal bír, világítási célokra megszorítás nélkül forgalomba hozható, oly minőségű kőolaj pedig, mely 21 C° foknál alacsonyabb hőfoknál lobban, forgalomba csak úgy hozható, ha az edény külsőleg szembetűnő helyen jól látható és világosan olvasható letűrhelyen betűkkel: „tűzveszélyes” jelzéssel van ellátva.

Azon kereskedők, kik ily kőolajat a közönség részére kicsinyben árusítanak, a közvetlen eladásra készletben tartott ily petroleumot csakis oly tartályokból szolgálhatnak ki, a mely tartályok a fenti módozat szerint „ezen petroleum tűzveszélyes” jelzővel vannak ellátva. Ugyanezen jelzéssel látandók el azon kis tartályok is, a melyekben a kereskedők a vevőnek házához szokták a petroleumot szállítani; ha pedig ily petroleum a vevő által hozott edénybe méretik, köteles a kereskedő az edényre minden egyes esetben az említett hasonló felhívással ellátott vignettát ragasztani.

Megjegyzendő, hogy a 21 C° fok minimumnak meg nem felelő petroleumnak forgalomba hozásánál az idézett rendelet 10. §-ában foglalt óvzabályok szigorúan betartandók.

Arad, 1894. június hó 14.

A városi tanács.

Utazó és kézi kofferek.

Kilényi C. és Társa

Arad Andrassy-tér 20. (Aréna épület.)

Van szerencsénk a mélyen tisztelt közönségnek valamint nagyrabecsült vevőinknek b. figyelmébe ajánlani a

nyári idényre

érkezett nagy választéku divat újdonságainkat voylok, franczia batlisztek, szatlnok és detálnokban, melyeket

olcsóbban mint bárhol

árusítunk el.

Nemkülönben ajánljuk nagy raktárunkat a legjobb gyártmányu vásznak, ohiffonok, csanvás z. oslnvat és asztalneműekben.

Midőn az eddig irányunkban tanusított b. pártfogásért köszönetet mondunk, kérjük ezt a jövőben is fönntartani, miért is mint eddig is szolid és pontos kiszolgálást biztosítunk teljes tisztelettel

Kilényi C. és Társa
a „kék golyó”-hoz.

Nap- és esőernyők.